

2012

IITINVIRTA HISTORIA
1938-2010

Jouni Salminen

Päijänteelaivurit Ry

17.1.2012

Väinölän konepaja Jyväskylä

1895

Väinölän Konepajan ja telakan Jyväskylään perusti "Puuha-Jaakkona" tunnettu lehtori Jaakko Länkelä. Konepaja keskittyi lähinnä laivojen korjaukseen, mutta mahdollisesti myös höyrykoneita rakennettiin jo silloin. Lisäksi yrityksessä valmistettiin mm. silppukoneita ja kamiinoita.

LÄNKELÄ JAAKKO

(1833 - 1916)

seminaarin lehtori, kustantaja, liikemies

1905

Väinölän konepajasta tehtiin osakeyhtiö, ja 1915 nimi muutettiin muotoon Jyväskylän Väinölän Konepaja- ja Laiva Oy. Tuotanto-ohjelmassa olivat 1915 myös mm. maamoottorit, sähkömoottorit, saha- ja myllylaitteistot sekä turpeenrepijät. Höyrykoneita ja -kattiloita ei valmisteluettelossa 1915 mainita.

1917

Väinölän osti Savonlinnaan samana vuonna perustettu Savonlinnan Telakka ja Konepaja Oy. Alunperin oli tarkoituksena siirtää Väinölän koneet ja laitteet Savonlinnaan. Tästä kuitenkin luovuttiin.

1919

Väinölä myytiin 1873 perustetulle mutta 1915 uudessa muodossa toimintansa aloittaneelle Kymin Lauttausyhdistykselle (vuodesta 1945 Kymin uittoyhdistys).

1932

Kymin Uittoyhdistyksen omistamalla telakalla ja konepajalla valmistettiin ostoa seuranneina vuosina paljon mm. höyrylaivojen koneita. Viimeinen niistä valmistui Iitinvirta-alukseen 1938.

1938

IITINVIRTA alus valmistettiin Väinölän konepajalla Jyväskylän maalaiskunnassa Kymin Lauttausyhdistyksen tilauksesta. Höyrykoneen tyyppi oli 2-paisunta suihkulauhduttaja joka kehitti 72 indikoitua hevosvoimaa. Valmistunut alus kuljetettiin rautateitse littiin missä se laskettiin junasta ja se kulki loppumatkan noin kolme kilometriä maitse käyttämällä omaa höyrykoneetta ja varppauskelaa. Matka rautateiltä Leinille kesti kokonaisuudessaan noin kaksi viikkoa.

Iitinvirran
vesillelaskupaikka

4.8.1938 Joukuen kylä. Iitinvirran matkasta
2/3 osaa takana

Armas Kaartinen (Iitin Jokuen kylässä)
kertoi pikkupoikana seuranneensa kylän
peltojen läpi omalla höyryvinssillä
edennyttä hinaajaa. Kuvassa hän on
ihmettelemässä maalla kulkevaa laivaa
muiden kyläläisten kanssa

Alus on laskettu junasta radanvarteen
maakuljetusta varten.

1938 - 1967

IITINVIRTA teki päätyönsä Leinin vesistössä Kymin Lauttausyhdistyksen varppaajana. Tukkilauttojen varppaaminen tapahtui siten että aluksen varppiankkuri laskettiin kohtaan mihin tukkilautta haluttiin siirtää, tämän jälkeen alus ajoi tukkilautan luokse laskien vajeria varppikelalta. Alus kiinnitettiin tukkilauttaan ja höyrykone kelasi aluksen ja tukkilautan varppiankkurin luokse. Tämä toistettiin niin useasti että tukkilautta saatiin haluttuun kohteeseen.

